

Læger havde; vi skulle blot henvende os til Staten, være under Statens Hæredomme, kort sagt under Fattigvæsenet. Naar jeg med stor For- nøielse har indbragt dette Andragende, er det altsaa ingenlunde, fordi jeg er enig med Andra- gerne i Præmisserne og Enkeltighederne, men fordi jeg gjerne vilde have det under Diskussion i denne Sal, om vi ikke paa dette Omraade paa en for Arbejderne og Samfundet i det Hele bil- lig Maade kunne gjøre Noget for Arbejderne i Sygdomstilfælde, og det føler jeg saa meget større Grund til, som det ved Arbejderkommissio- nens Betænkning har vist sig, at de Resultater, man der er kommen til, have faaet en temmelig ubelig Redaktion. Det er heldigt for mig, at jeg nu har faaet Sæde i denne Sal, efter at jeg har været med i Arbejderkommissionen; thi jeg finder mig tidt foranlediget til at supplere Betænkning- en. Der er det mærkværdige Tilfælde, at man forskellige Steder har glemt at medtage, hvad adskillige Medlemmer skarpt og bestemt have hæv- det, og hvad der for en Del er blevet tiltraadt af flere Nationaløkonomer. Da dette Spørgsmaal var vidt og bredt under Behandling i Arbejder- kommissionen, som de Herrer nok kunne tænke sig, var jeg med til at foreslå, at, naar vi vilde gjøre Noget for Arbejderne og navnlig til Hjælp i deres Alderdom, maatte vi se at hjælpe dem først og fremmest i Sygdomstilfælde, og jeg spurgte da Nationaløkonomerne, om de virkelig troede, at Samfundet var godt tjent med, at enhver fattig Mand fik Fattighjælp i Sygdomstilfælde i den Forstand, hvori vi nu forstaa Ordet Fattighjælp, og det udtalte de Herrer, at det turde de ikke paaftaa. Hvor mange af Samfundets Medlemmer falde ikke langt tidligere og haardere Kommunerne til Byrde, fordi Forholdene ere, som de nu ere? En Arbejder, som ikke har Andet end sine Hæn- der til at fortjene Jøden til sig og sin Familie, føler maaffé ofte, at han kunde trænge til at gaa til Lægen, men maa naturligvis mange Gange lade være med det, fordi det vilde føre ham til at blive hjulpen af Fattigvæsenet. Han maa mange Gange skyde over, idet han siger: Du trænger til Lægehjælp, men Du er nødt til at se, om det ikke gaar over. Følgen bliver naturligvis mangan Gang, at Maskinen saa gaar helt istaa, og saa falder baade han og Familien maaffe langt tidligere end ellers Samfundet til Byrde. Hvor mange af Smaafolks Børn vilde ikke have været frie for at blive Krøblinger og for som nu at falde Samfundet til Byrde, dersom Forældrene i Lide havde kunnet henvende sig til Læge? Jeg tror derfor, at vel beset og vel overveiet vilde Samfundet i sin Hæshed ingenlunde være ilde tjent med, at Smaafolk, naturligvis under visse, nærmere angivne Regler, kunde faae Læge og Medicin, uden at det betragtedes som Fattighjælp, og uden at de skulde udrede det af deres egenomme. Nu har det ærede Udvalg ment ikke at

kunne gaa videre end til det saa meget omdebate- rede politiske Spørgsmaal, at det, naar de fik fri Læge og Medicin, ikke skulde skade dem i poli- tisk Henseende. Den høitærede Minister kan imidlertid ligesaa lidt gaa ind paa det som, hvis de havde taget Munden lidt mere fuld; det bli- ver altsaa for den Sags Skyld lige meget. Naar der nu foreligger saadanne klare og bestemte Til- fælde som det, at en Mand faar en lille Smule Fattighjælp, skal han strax i politisk Henseende sættes i Klasse med Tugthuskandidater, saa fore- kommer det mig at være i højeste Grad ubilligt, at vi skulle vente med at forandre dette, indtil vi faae en Reform af hele den store Fattiglovgivning. Jeg vil, som sagt, derfor takke Flertallet, fordi det i alt Fald har bragt Sagen frem, hvorved jeg har faaet Leilighed til i Korthed at antyde min Mening, naar jeg har indbragt Andragendet, og saa jeg vedblivende Blads i denne Sal, skal jeg ikke blive kjed af at arbejde for at komme til det Resultat, at Fattigfolk i Danmark kunne faae Læge og Medicin frit, uden at det henregnes til Fattigunderstøttelse, og uden at de behøve i den Grad at indtræde i Sygefaserne, at det umulig- gjøres dem at gjøre Noget for deres Alder- domsforsørgelse. Naar vi hjælpe dem paa den Maade, kunne vi med Billighed forlange, at de skulde bidrage deres Del og Staten sin Del, naar de blive gamle. Men man kan ikke forlange, at en Arbejdsmand, naar han kun har de tomme Næver og en stor Familie at for- sørge, skal bidrage til Sygefasser og Alderdoms- forsørgelsesklasser og i Sygdomstilfælde fuldstændig vedligeholde sig. Hvorledes kan en Mand, der i Almindelighed er daarlig lønnet, udføre dette? Det er ikke muligt. Men naar vi fra vor Side virkelig vise, at vi ville være med til at gjøre Noget, saa har jeg den Tro til det store Flertal, at det ogsaa vil række Haanden til at hjælpe til at sørge for deres Alderdom, saa at vi ikke skulde se det sørgelige Syn, som saa ofte ses i Fattig- husene paa Landet, at hæderlige Arbejdere i disse Fattighuse blive smidte sammen med Andre, som formedelst Lediggang, Dovenskab og Udvævelser ere faldne Kommunen til Byrde. At hæderlige Folk skulde lænnes over samme Kam som disse....

Formanden (Rabbe): Jeg ser ikke rettere, end at dette fjerner sig for meget fra den foreliggende Sag.

Busk: Jeg skal nok holde mig den høitærede Formands Paamindelse efterrettelig, thi nu er jeg færdig (Munterhed).

Formanden (Rabbe): Jeg finder Grund til at udtale, at, naar et æret Medlem, der er gaaet udenfor Ordenen, er blevet færdigt med at sige det, der ikke henhørte til Sagen, er